

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Ansgars Eftermæle

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 142. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1817_312_7-txt-shoot-idm976.pdf (tilgået 08. maj 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Saaledes fik da Kirken fast Fod i Jylland, og ventelig skedte det i Ansgars sidste rørige Dage, thi Ribe-Kirkens Bygning er den sidste danske Tildragelse Rimbert omtaler, og man kunde hardtad sige, det maatte saa være: det var Kronen hvormed Historien lønnede Værket, og levende mindes vi herved om det Langdrag: den langsomme, men sikke historiske Gang, der saa kiendelig spores i Alt hvad Danmark angaaer. Netop en *Menneske-Alder* 143henskrider fra den Dag Kong Harald døbes til den, da med en udbøbt Jyde-Konges, og da sikkerlig med Folkets, gode Villie, den første Kirke bygges; alt som den Slægt opvoxer, til hvis Øre, alt i Barndommen, Rygtet om Christendom er trængt, da voxer og Begjærligheden efter den, og just da denne Slægt med Harek *Barn*, begynder at raade, da Første-Grøden af Landets Børn er modnet til et Offer paa Guds Alter, see vi Trodsen udtømme sig i et vildt Krampetræk, og Korset, med Mai omvundet, holde sit Indtog. Hvad her sees i det mindre, kommer i det Større ligedan til Syne; thi saaledes fortsætter Christendommen langsom og stille sin Gang, indtil vi see den i Thyre Dannebod ved Leirekongens Side. I hende har den udviklet sin himmelske Blomst med en Glands, for hvilken selv Trodsen i den steenhaarde Gorm maa knæle, skiøndt han forsmaaer Duften, og bekæmper Roden. I Harald Blaatan see vi de stridige Elementer, der ei kan sammensmelte, og en Kamp opstaaer, hvori den Ulyksalige sønderslider sig selv. Svend *Tve-Skiæg* er i dette Stykke sin Faders Skygge: et Rør, som drives hid og did af Veiret, i hans Dage afsondrer sig paa Viking-Snekken, hvad der ei vil christnes, og under Knud see vi Folk og Konge enige om, af al Magt at bygge paa Kirken. Man lægge 144nu kun Mærke til, at hvad her er sagt, kun giælder Gangen og ei Vandrings-Mændene, kun Bygningen, ei Hænderne, saa her er ikke Talen om, hvad Christendom det var, som under Knud vandt en historisk Seier, men kun om det mærkelige Langdrag i Skiftet, der og siden, i den velbekiendte Tid: i Reformationens Dage, klarlig gientog sig, saa Munke-Buret fik Lov at staae til det faldt for Folkets *Aande-Pust*, Messen, for at bruge en Lignelse fra hine Dage selv, Lov at hvæse, til den opgav Aanden under sine Lægers Haand. Vist nok ere saadanne Vilkaar ret skikkede til at prøve Evangelisters og Reformatorers Taalmodighed, som de virkelig prøvede Ansgars, men, efter Omstændighederne, maa det kaldes glædeligt, thi derved prøves tillige deres Tro og Ærlighed, da de maae saae, og lade Andre høste, og deraf kommer det, at galne Griller, om de end fandt Medhold, aldrig dog fik rigtig Magt i Danmark, da Erfaringen fik Tid til at aabenbare Daarskaben, Historien Tid til at knække og jorde deres Ophavsmænd; ja, deraf kommer det, at Danmark, i den historiske Tid, endnu aldrig faldt eller gik tilbage; thi i en historisk Udvikling er det ligesaa umueligt som i den Enkeltes Liv. Ingenlunde er Danmark derved sikkert mod Fristelse og Fare, thi uagtet Manden og Ol¹⁴⁵dingen aldrig meer kan blive Barn eller Yngling, kan de ligefuldt ødelægges af *deres Alders* naturlige Feil, og ende med at gaae vanvittig i Barndom, men sikkede ere vi for de halvsbrækkende Bukkespring, som have udtømt ikke saa faa Folkefærds Kræfter, og forkortet deres Dage.*Jeg vil her indskrænke mig til den Anmærkning, at Inddelingen af Livet i Menneske-Aldre, paa omtrent 33 Aar Stykket, er aldeles historisk, da det, saalænge man ei gaaer i Barndom, maa blive Slægten mellem 30 og 60 der *fører Ordet*. Anmærkningen er simpel, men yderst vigtig til Forklaring af Folks og Tidens historiske Forhold, og man skal iblandt Andet finde, at jo nærmere Kongerne kan hver udfylde en Menneske-Alder, desmere Enighed er der mellem dem og Folket. Ogsaa her seer man Danmarks *historiske Fordeel*..